Nr. 48. Kraków, wrzesień—październik—listopad 1914. Rocznik VI.

KRAKOWIANIN

ORGAN TOWARZYSTWA WŁAŚCICIELI REALNOŚCI

Członkowie Towarzystwa właścicieli Realności otrzymują to pismo **bezpłatnie.** – Dla **niečzłonków** abonament roczny 6 Koron (sześć). – Numer pojedynczy 50 halerzy.

Redakcya i administracya: ulica Karmelicka L. 15, I. p.

Ogłoszenia przyjmuje administracya, Kraków, Karmelicka 15, I. p. Od miejsca za wiersz drobnym drukiem (petit) 30 halerzy. – Nadesłane 80 halerzy za wiersz.

Biuro Towarzystwa właścicieli realności znajduje się przy **ulicy Karmelickiej L. 15, I-sze piętro** i otwarte jest dla członków codziennie od godziny **9 do 12** przed południem i od godziny **4 do 6** po południu z wyjątkiem niedziel i dni świątecznych.

Szanownych Członków prosimy:

O jednanie nowych członków,

O płacenie wkładki w całości z początkiem roku,

O żądanie „Krakowianina“ w lokalach restauracyjnych i kawiarniach,

O korzystanie z „Biura adm. realności“,

O korzystanie z „Gazety pomieszkań“,

O korzystanie z druków wydanych nakładem Tow. właścicieli realności i t. d.

Zgłaszajcie próżne mieszkania w redakcyi **„Gazety mieszkań“**, Karmelicka L. 15, I. p.

Komu zależy na szybkiem wynajęciu mieszkania, radzimy ogłaszać wolne mieszkania **w „Gazecie mieszkań“**, którą, wskutek bardzo niskiej ceny, każdy szukający mieszkania kupuje.

Ogłaszanie mieszkań **w „Gazecie mieszkań“** jest bardzo tanie (4 hal. od słowa), — podczas gdy ogłaszanie za pośrednictwem biur ogłoszeń jest znacznie droższe, a nadto **„Gazeta mieszkań“** daje ogólny i przejrzysty przegląd mieszkań, podczas gdy w biurach ogłoszeń, tylko część mieszkań bywa ogłaszaną — wskutek czego zmuszonym się jest ogłaszać mieszkania w kilku biurach.

Również dla szukającego **„Gazeta mieszkań“** jest dogodniejszą, — oszczędzając mu konieczność chodzenia i opłacania należytości w kilku biurach.

Treść numeru:

Wśród zawieruchy wojennej.

Zjawisko, o którem nawet teoretycznie nie śmieliśmy mówić bez lęku, stało się nieoczekiwanie rzeczywistością. Zawrzała wojna straszliwa, o rozmiarach kataklizmu, jakiego mu równego chyba świat nie widział.

Z tak wielkim nakładem pracy i kosztów osiągnięte wyniki ekonomicznego podźwignięcia kraju zostały w ciągu kilku tygodni w niwecz obrócone, a fale rozlicznego nieszczęścia zalały niezliczone rzesze ludzkie.

Zawierucha wojenna, acz oszczędziła nam w Krakowie bezpośredniego zetknięcia się z armią rosyjską, zadała jednak już do tej chwili wszystkim nieobliczalne straty.

Ponieśli je już również właściciele realności. Masowe opróżnienie mieszkań i nagły spadek czynszów wespół z innemi towarzyszącemi im okolicznościami, pozbawiły właścicieli nietylko zwykłych dochodów, lecz co gorsza, tego najniezbędniejszego grosza, potrzebnego do spłacania zwykłych ciężarów. Zalegające podatki, raty bankowe, odsetki przypadające hipotecznym wierzycielom prywatnym, świadczą aż nadto dobitnie o smutnych warunkach, w jakich znaleźli się właściciele.

Ogólna depresya finansowa, powodująca konieczność ograniczania się w wydatkach, tłumna emigracya osób zamożniejszych z Krakowa, wyjazd powołanych do wojska, tudzież ewakuowanych, sprawiły, że właściciele znaleźli się wobec masowego wypowiadania mieszkań, zwłaszcza większych, i to bez możności wynajęcia ich.

Bezpośredniem następstwem tych wypadków jest gwałtowny spadek czynszów nietylko mieszkań wolnych, lecz również mieszkań zajętych, gdyż właściciele wolą raczej przyznać opust czynszu, niźli narażać się na beznadziejne próżnostanie mieszkań.

Równocześnie wiele czynszów nie wpływa wcale bądźto z powodu fatalnych warunków zarobkowych, bądźteż z powodu nieobecności lokatorów, odciętych wypadkami wojennymi od Krakowa.

Tym sposobem zabrakło nagle właścicielom dochodów, które stanowiły albo jedyną podstawę ich utrzymania, lub też były poważnem uzupełnieniem innych dochodów, tem cenniejszem obecnie, gdy nieomal większość prac zarobkowych całkowicie ustała.

To gwałtowne obniżenie dochodów zeszło w wielu wypadkach nawet poniżej tego minimum, jakie jest niezbędne do ratowania domu od egzekucyi, t. j. poniżej kwoty potrzebnej na zapłatę podatków, rat bankowych, procentów od długów hipotecznych i najniezbędniejszych wydatków administracyjnych.

Te arcytrudne warunki gospodarstwa zeszły się w dodatku z zupełnem zamknięciem kredytu i nowymi ciężarami, jakie spadły na właścicieli w postaci podwyższonych dodatków krajowych i gminnych i nastania uciążliwych obowiązków kwaterunkowych, które to ostatnie nietylko uniemożliwiają właścicielowi wynajem lokali, lecz nadto powodują znaczne uszkodzenie mieszkań i poważne wydatki na naprawy.

I oto wśród takich warunków opłacają właściciele podatki od faktycznie nieistniejących dochodów, gdyż wymierzone na podstawie stanu zgoła innego, bo istniejącego w latach 1911/12 i to w dodatku w momencie, gdy dochody zmalały nieomal o połowę! Nigdy nie okazał się fatalniejszym w skutkach ów obowiązujący system fasyi dwuletnich, boć na co przyda się właścicielowi prawdopodobieństwo opłacania niższego z powodu owych klęsk podatku w latach 1915/16 lub nawet dopiero w 1917/18, gdy już obecnie niema czem opłacić podatków i najniezbędniejszych wydatków administracyjnych!?

Nie ulega wątpliwości, że ten fatalny stan rzeczy dozna w najbliższej przyszłości jeszcze dalszego pogorszenia, które postawi obdłużoną własność nieruchomą krakowską w położeniu bez wyjścia, jeśli czynniki zainteresowane utrzymaniem tak obfitego źródła dochodów podatkowych, tudzież instytucye finansowe nie przyjdą jej w dobrze zrozumianym interesie własnym z wydatną pomocą.

Towarzystwo właścicieli realności w Krakowie poczyniło w pierwszym rzędzie wydatne starania u władz rządowych, aby stosownemi ulgami i ułatwieniami podatkowemi dopomogły właścicielom w przetrzymaniu niebezpiecznego naporu obecnego przesilenia.

Spodziewać się jednak należy, że również kraj i gmina, tudzież instytucye finansowe, ściągające raty hipotecznych pożyczek, przyjdą właścicielom z tem cenniejszą pomocą, iż wsparta o dokładną i bezpośrednią znajomość miejscowych stosunków, będzie mogła być tem wydatniejszą.

A dziś, doprawdy więcej, niż kiedykolwiek wzajemnie winniśmy sobie pomagać i ochraniać to, co się zamętowi wojennemu jeszcze opiera.

Kilka słów o działalności Wydziału Towarzystwa właścicieli realności ze względu na obecne stosunki wojenne.

I. Na posiedzeniu w dniu 18. sierpnia 1914 roku uchwaliła Rada miejska wniosek Prezydyum miasta w sprawie podwyższenia dodatków i podatków gminnych. Z uwagi, że komunikaty umieszczone w tutejszych dziennikach nie były dość jasne, postarał się Wydział o autentyczne wyjaśnienie co do wysokości i sposobu liczenia podwyższenia. Pismem z dnia 31-go sierpnia 1914 r. L. 113700 II/14 udzieliło Prezydyum Magistratu jako wyjaśnienie odpis uchwały Rady miejskiej w sprawie podwyższenia dochodów i podatków gminnych, które poniżej dla informacyi Sz. Członków w dosłownem brzmieniu podajemy:

Odpis.

Rada miejska na dzisiejszem posiedzeniu uchwaliła następujący wniosek Prezydyum miasta:

„Celem zasilenia funduszu obrotowego miejskiego jednorazową większą dotacyą oraz nowym nadzwyczajnym dochodem, potrzebnym na pokrycie nadzwyczajnych wydatków spowodowanych obecną sytuacyą wojenną z jej gospodarczymi skutkami:

1. upoważnić Prezydenta miasta do zaciągnięcia pożyczki w wysokości 2,000.000 K pod możliwie najkorzystniejszymi warunkami. Wszystkie szczegółowe warunki pożyczki, jako to: instytucyę finansową, stopę procentową, termin spłaty i t. p. oznaczy Prezydent miasta w porozumieniu z Sekcyą Skarbową Rady miejskiej. Sekcya Skarbowa wyznaczy Radców miejskich do podpisania wraz z Prezydentem odnośnych dokumentów pożyczkowych,

2. ustanowić następujące nadzwyczajne podatki wojenne gminne:

A) podwyższyć od 1. lipca 1914 r.:

1. dodatek gminny do podatków realnych o 20%,

2. dodatek gminny do podatków osobistych z wyjątkiem podatku osobisto-dochodowego o 40%,

3. podatek gminny od sprawdzonego czynszu najmu, względnie wartości czynszowej:

a) przy czynszach od 2000 K do 4000 K o 3%,
b) przy czynszach ponad 4000 K do 6000 K o 4%,
c) przy czynszach ponad 6000 K o 10%.

B) Podwyższyć od dnia zatwierdzenia niniejszej uchwały przez Wydział krajowy dodatek gminny do liniowego podatku spożywczego od artykułów wymienionych w taryfie poz. l. *c)*, oraz w poz. 4—16 łącznie o 70%.

C) Wobec tego należy pobierać od wskazanych wyżej terminów:

1. dodatek gminny do podatków realnych w wysokości 30%,

2. dodatek gminny do podatku powszechnego zarobkowego, do podatku zarobkowego od przedsiębiorstw obowiązanych do publicznego składania rachunków, tudzież do podatku pensyjnego i rentowego w wysokości 50%,

3. podatek gminny od czynszów z mieszkań lub wartości czynszowej:

a) niżej 2000 K w dotychczasowej wysokości 5%,
b) od 2000 K do 4000 K w wysokości 8%,
c) ponad 4000 K do 6000 K w wysokości 9%,
d) ponad 6000 K w wysokości 15%,

4. dodatek gminny do liniowego podatku spożywczego w wysokości 100%.

Kraków, dnia 17. sierpnia 1914 r.

Magistrat stoł. król. miasta Krakowa L. 113700 II/1914.

Kraków, dnia 31. sierpnia 1914 roku.

Do Towarzystwa właścicieli realności w Krakowie.

Na wniesione pismo de pres. 30. sierpnia 1914 r. L. 113700 Magistrat, załączając odpis uchwały Rady miejskiej z dnia 18. sierpnia 1914 r. w sprawie podwyższenia dodatku gminnego do podatków bezpośrednich i pośrednich, oraz podwyższenia podatku gminnego od czynszów z mieszkań, wyjaśnia co następuje:

Według ustępu *c)* punkt 3. załączonej uchwały Rady miejskiej brać należy na uwagę przy wymiarze podatku gminno-czynszowego czynsze z mieszkań, względnie wartość czynszową.

W myśl tego postanowienia Magistrat zbada na podstawie fasyj, sprawdzonych przez c. k. Administracyę podatków, dla każdego domu wysokość czynszów, względnie wartość czynszową z poszczególnych mieszkań i lokali na inne cele przeznaczonych, ugrupuje czynsze wedtug kategoryi w powołanej uchwale Rady miejskiej pod *a—d* wymienionych, wymierzy dla każdej grupy podatek gminno-czynszowy według dotyczącej stopy podatkowej i sumę podatku z tych poszczególnych grup wykaże nakazem płatniczym właścicielowi realności, jako obowiązanemu do zapłaty.

Z powyższego przedstawienia wynika, że o podwyżce w podatku gminno-czyszowym decyduje wysokość z poszczególnych mieszkań, a nie suma czynszów z całego domu, zaczem podwyżka dotyczy tylko tych mieszkań w poszczególnych domach, z których czynsz sprawdzony wynosi 2000 K lub więcej".

II. Ze względu, że wielu lokatorów wskutek mylnego rozumienia przepisów o moratoryum odmawia płacenia czynszów, zaś niepłacenie czynszów pociąga za sobą, że właściciele realności nie będą mogli płacić ani podatków rządowych, ani podatków gminnych, jak również rat od kapitałów pożyczkowych na rzecz instytucyi finansowych na realnościach intabulowanych, zaś w myśl ustawy z 26. grudnia 1912 roku Nr. 237 Dz. pr. p. pobiera żona powołanego do pełnienia służby wojskowej oprócz należytości na utrzymanie, także tytułem dodatku czynszowego dziennie 44 hal., zaś członkowie rodziny w wieku poniżej lat ośmiu 22 hal. dziennie, przeto wniósł Wydział dnia 28-go grudnia 1914 roku do Prezydyum Magistratu podanie o wydanie podobnie, jak to uczynił Magistrat miasta Wiednia, polecenia, aby organa, wypłacające powyższe zasiłki, pouczały osoby do poboru uprawnione, że zasiłki te, wypłacane tytułem dodatku czynszowego, służą na opłacanie czynszu i że b e z w a r u n k o w o na ten cel winny być używane, właściciele realności bowiem obowiązani są do opłacania podatków rządowych i podatków gminnych, oraz rat hipotycznych, uależnych od kapitałów pożyczkowych na rzecz instytucyi finansowych na realnościach zaintabulowanych, a skoro instytucyami temi są przeważnie Kasy Oszczędności, które obowiązane są zgłaszającym się wypłacać procenta, ewentualnie zwracać włożone kapitały, przeto brak tych funduszów może sprowadzić pod względem wypłat trudności dla odnośnych instytucyi.

Również upraszał Wydział, aby Prezydyum Magistratu wydało ogłoszenie z pouczeniem mieszkańców miasta Krakowa i ogłosiło w gazetach miejscowych, że moratoryum nie dotyczy obowiązku płacenia czynszów.

Na skutek tych starań Wydziału naszego Towarzystwa, zarządziło Prezydyum Magistratu pismem z dnia 31. sierpnia 1914 roku L. 113699 II/1914 umieszczenie we wszystkich miejscowych dziennikach następującego ogłoszenia: Magistrat upraszą o zamieszczenie w Kronice Szanownego Pisma następującego ogłoszenia lub wyciągu z niego:

Przy egzekucyi podatku domowo-czynszowego i podatków gminnych właściciele realności zasłaniają się tem, że lokatorowie wskutek moratoryum odmawiają zapłaty czynszu, a przez to uniemożliwiają im uiszczanie podatków i innych opłat publicznych.

Wobec tego mylnego pojmowania przepisów o moratoryum, Magistrat zwraca uwagę stron interesowanych, że postanowienie rozporządzenia cesarskiego z dnia 13. sierpnia 1914 r. Nr. 216 Dz. u. p. o moratoryum nie ma według § 2. p. 2. zastosowania do wierzytelności z tytułu kontraktów najmu dzierżawy. Wobec tego powyływanie się na moratoryum odnośnie do należnego czynszu jest prawnie nieuzasadnione.

Nadmienić przytem należy, że w myśl ustawy z dnia 26. grudnia 1912 r. Nr. 237 Dz. u. p. rodziny osób powołanych do służby wojskowej pobierają zasiłek. który oprócz należytości na utrzymanie w kwocie 80 hal. dziennie na członka rodziny powyżej lat 8 obejmuje także dodatek na czynsz w kwocie 40 hal. dziennie na członka wyżej lat 8, a 20 hal. na członka niżej tego wieku.

Ten dodatek więc na zapłacenie tego czynszu bezwarunkowo powinien być użyty.

W końcu Magistrat nadmienia, że wskutek niapłacenia czynszów właściciele realności nie mogliby zapłacić rat hipotecznych, a to utrudniłoby instytucyom finansowym wypłatę złożonych kapitałów, względnie procentów, co dałoby się znowu bardze przykro odczuć szerokim sferom ludności. Z tego powodu przesłał Magistrat następujące pismo do c. k. Kasy Krajowej we Lwowie:

„Kraków, dnia 31. sierpnia 1914 r. L. 113699 II/14. Do c. k. Kasy Krajowej we Lwowie.

Załączając komunikat do tutejszych dzienników, Magistrat uprasza o polecenie c. k. Filialnej Kasie Kra-

jowej, aby przy wypłacie zasiłków pouczała osoby do poboru uprawnione, że zasiłki wypłacane tytułem dodatku czynszowego służą na opłacenie czynszu i że na ten cel winny być używane, oraz aby w widocznem miejscu w lokalu wywiesiła odpowiedni wyciąg z przepisów o moratoryum".

III. Podobnej treści podanie wniósł Wydział do c. k. Administracyi podatków w Krakowie.

IV. W końcu wniósł Wydział do Prezydyum c. k. Sądu krajowego wyższego, do Prezydyum c. k. Sądu krajowego i do Naczelnictwa c. k. Sądu powiatowego w Krakowie następującą prośbę:

Ogłoszone rozporządzenie cesarskie z dnia 13-go sierpnia 1914 roku Nr. 216 Dz. pr. p. moratoryum, nie dotyczy skarg o zapłatę czynszu i skarg o rozwiązanie stosunków najmu.

Niestety bardzo wielu lokatorów mylnie pojmuje powyższe przepisy i odmawia płacenia czynszów.

Właściciele realności obowiązani są obecnie do punktualniejszego niż kiedykolwiek opłacania podatków rządowych i podatków gminnych, oraz rat hipotecznych należnych od kapitałów pożyczkowych na rzecz instytucyi finansowych na realnościach zaintabulowanych, a skoro instytucyami temi są przeważnie Kasy Oszczędności, które obowiązane są zgłaszającym się wypłacać procenta, ewentualnie zwracać włożone kapitały, przeto brak tych funduszów może sprowadzić pod względem wypłat trudności dla odnośnych instytucyi.

Z powyższych powodów właściciele realności, chcąc sprostać swym obowiązkom, zmuszeni są w drodze sądowej ściągać należne czynsze i rozwiązywać stosunki najmu.

Celem umożliwienia właścicielom realności w obecnych czasach należytego i punktualnego płacenia podatków, zwraca się Wydział Towarzystwa właścicieli realności w Krakowie z prośbą o wydanie polecenia:

1. Aby rozprawy na skutek skarg o czynsz i rozwiązanie stosunku najmu bywały na możliwie najkrótszy czas wyznaczane.

2. Aby odraczanie rozpraw następywało tylko w razie konieczności, a w takim razie, aby odroczenia rozpraw następywało również na jak najkrótszy czas.

3. Aby rozprawy na skutek zarzutów przeciwko wypowiedzeniom wniesionych, wyznaczano na czas możliwie najkrótszy.

Prosimy Sz. Członków, żeby wszelkie nieprawidłowości i zażalenia odnoszące się do powyżej poruszonych kwestyi, zechcieli bezzwłocznie podawać nam do wiadomości, gdyż Wydział jedynie znając konkretne wypadki, może w imieniu członków ewentualnie korzystnie interweniować u miarodajnych czynników.

We wszelkich kwestyach wątpliwych, nieporozumieniach z lokatorami i t. p., zechcą Sz. Członkowie zwracać się do biura Towarzystwa przy ul. Karmelickiej L. 15., I. p., a staraniem prezesa i sekretarza będzie służyć Członkom życzliwą radą.

Prezydyum.

Fasye do podatku domowo-czynszowego na lata 1915/16.

„Ze względu na obecne wyjątkowe stosunki, wywołane wypadkami wojennymi, oraz z uwagi, że bardzo wielu właścicieli realności, oraz lokatorów z Krakowa wyjechało, wniósł Wydział Centralnego Związku Towarzystw właścicieli realności w Zachodniej Galicyi i Wielkiem Księstwie Krakowskiem i Towarzystwa właścicieli realności w Krakowie do c. k. Ministerstwa Skarbu we Wiedniu i c. k. Galicyjskiej Krajowej Dyrekcyi Skarbu w Białej, obszernie umotywowany memoryał z prośbą o odroczenie terminu do przedkładania fasyi czynszowych na lata 1915/16 do dnia 31. grudnia 1914 r.

Nadto udała się deputacya, złożona z prezesa Dra Franciszka Mussila, sekretarza Dra Alfreda Szołayskiego i członków Wydziału pp. radców Miedniaka i Porębskiego do Ekscelencyi Prezydenta Dra Leo z prośbą o poparcie w interesie ogółu mieszkańców tego słusznego żądania.

Ekscelencya Dr. Leo przyjął bardzo życzliwie do wiadomości przedstawione życzenie i oświadczył deputacyi, że w tej sprawie porozumiewał się z prezydentem Krajowej Dyrekcyi Skarbu, od którego uzyskał przyrzeczenie przychylnego załatwienia prośby.

Wobec tego wskazanem jest na razie wstrzymać się z przedkładaniem fasyi czynszowych.

Nadto prosili prezes Dr. Mussil i radca Porębski Ekscelencyę Dra Leo, aby przy sposobności bytności we Wiedniu raczył poczynić w Ministerstwie Skarbu staranie o wydanie dla Krakowa przejściowych rozporządzeń, w którychby ze względu na coraz trudniejsze i krytyczniejsze położenie właścicieli domów, wywołane stosunkami wojennymi i ogólnym zastojem, — redukcyę czynszów, znaczne obniżenie wartości czynszowej mieszkań i lokali, utratę czynszów z jednej strony, zaś podwyższenie podatków wskutek przepisów amnestyjnych, podwyższenie dodatków krajowych i podatków z drugiej strony, przyznano odpowiednie ulgi. Ekscelencya Dr. Leo przyrzekł życzliwie i tę sprawę poprzeć i udzielił deputacyi kilka cennych rad i wskazówek w poruszonej kwestyi, a Wydział postanowił bezzwłocznie odpowiedni memoryał przesłać do Ministerstwa Skarbu i Krajowej Dyrekcyi Skarbu.

Nadmieniamy, że deputacya, złożona z pp. Dra Landaua i Dra Steinberga, która przed kilku dniami udała się do starszego radcy skarbowego p. Kurka, naczelnika tutejszej Administracyi podatków, a której p. nadradca Kurek odmówił prośbie o odroczenie terminu do składania fasyi, gdyż odroczenie takiego terminu należy do zakresu działania Krajowej Dyrekcyi Skarbu, — nie pochodziła ani z łona Centralnego Związku Towarzystw właścicieli realności w Zachodniej Galicyi i Wielkiem Księstwie Krakowskiem, ani z pośród członków Towarzystwa właścicieli realności, lecz była prawdopodobnie tylko delegacyą pewnej części właścicieli realności z dzielnic VII. i VIII., t. j. Stradom i Kazimierz".

Prezydyum.

Uwaga. Dowiadujemy się właśnie, że kraj. Dyrekcya Skarbu odroczyła termin do przedkładania fasyi czynszowych do 31. grudnia 1914 r.

Ulgi podatkowe.

Prezydyum Wydziału Centralnego Związku Towarzystw właścicieli realności w Zachodniej Galicyi i Wielkiem Księstwie Krakowskiem i Towarzystwa właścicieli realności w Krakowie wniosło do c. k. Ministerstwa Skarbu memoryał z prośbą o wydanie ze względu na obecne wyjątkowe stosunki, wywołane wypadkami wojennymi, przejściowych rozporządzeń, przy-

znających właścicielom realności odpowiednie ulgi. — W memoryale żądano:

1. aby, począwszy od 1. lipca 1914 r. aż do odwołania od czynszów przez właścicieli domów nie pobranych, jak również od tych kwot, o jakie właściciele realności czynsze obniżyli, odpisano podatek domowo-czynszowy i przy najbliższym każdoczesnym terminie płatności podatek odliczono,

2. aby odpisywanie podatku domowo-czynszowego z powodu próżnostania lub obniżenia czynszu następowało na podstawie zawiadomienia ze strony właściciela domu w drodze administracyjnej, a nie czyniono tego zawisłem od konieczności wykazania się przeprowadzeniem bezskutecznej egzekucyi, oraz aby czasokres do zawiadomienia c. k. Administracyi podatków o próżnostaniu lub obniżeniu czynszu rozszerzono ponad ustawowy termin 14-dniowy,

3. aby na czas wojny zaniechać egzekucyjnego ściągania podatku domowo-czynszowego, oraz aby procenta zwłoki nie liczono po 14 dniach, lecz dopiero po 90 dniach od terminu płatności,

4. aby przyznane reskryptem c. k. Ministerstwa Skarbu ulgi amnestyjne przy wymiarze podatku domowo-czyuszowego z 14 lat (7 okresów podatkowych) rozszerzyć do 24 lat (12 okresów podatkowych),

5. aby fasye czynszowe wyjątkowo zamiast na dwa lata (1915/16) składano tylko na jeden rok, t. j. 1915,

6. aby przyznano na lata 1915/16, względnie choćby na rok 1915 daleko idące ulgi podatkowe przez wydatne zniżenie stopy podatkowej, choćby do 20%, a na koszta utrzymania i amortyzacyi 30%.

Nadmiar wody a kwatery wojskowe.

Doszło do wiadomości Prezydyum, że w domach, w których zakwaterowano żołnierzy, zużycie wody znacznie się powiększyło. Zakwaterowani żołnierze zużywają znaczne ilości wody na ustawiczne pranie bielizny, mycie naczyń, gotowanie i t. d., nadto mimo zwracania im uwagi, kurków nie dokręcają. Powodem tego będzie niezawodnie znaczne użycie wody ponad dozwoloną ilość.

Radzimy tedy Sz. Członkom z chwilą zakwaterowania wojska zawiadamiać o tem Zarząd wodociągu miejskiego (podanie wolne od stempla) z podaniem ilości zakwaterowanych osób i prosić, aby z tego powodu nie przypisywano opłaty za nadmiar zużytej wody.

Gdyby mimo tego w przyszłości Zarząd wodociągu miejskiego żądał zapłatę nadwyżki wody, radzimy wnieść przedstawienie, względnie rekurs, podając dokładnie ilość mieszkańców danej realności wraz z ilością żołnierzy, jacy w krytycznym czasie byli zakwaterowani, opierając się na § 23. przepisów wykonawczych do ustawy (wodociągowej) z 12. sierpnia 1893 r. L. 94. Dz. ust. i rozp. kraj., według którego ilość wody na użytek domowy wolną od opłaty ustanowioną została na 50 litrów na głowę mieszkańca i dobę.

Wszelkie wyjaśnienia w tym względzie i druki do zgłaszania ilości mieszkańców, mogą Sz. Członkowie uzyskać w biurze Towarzystwa właścicieli realności przy ul. Karmelickiej L. 15, I. p.

Obowiązki kwaterunkowe.

Wobec zajmowania przez wojsko próżnostojących mieszkań i lokali podajemy w krótkości zasadnicze przepisy, dotyczące powinności kwaterunkowych wedle ustawy o świadczeniach wojskowych z 21. grudnia 1912 r. L. 236 Dpp. i ustawy kwaterunkowej z 11-go czerwca 1879 L. 93 Dpp.

Obowiązek dostarczenia chwilowego pomieszczenia dla wojska połączony jest z posiadaniem domu. Zajmowanie lokali przez wojsko odbywa się zasadniczo tylko za uprzedniem pośrednictwem władz politycznych i gminnych, w Krakowie Magistratu, i ewentualnie przy użyciu środków przymusowych. Odwołania przeciw zarządzeniom kwaterunkowym nie mają mocy wstrzymującej. Odwołania załatwiają władze administracyjne, a w ostatniej instancyi ministerstwo obrony krajowej.

Wezwanemu do udzielenia kwater wolno dostarczyć je na jego własny koszt w innym bndynku tej samej dzielnicy miasta, co nie zwalnia jednak zastępcy od dopełnienia własnego obowiązku kwaterunkowego.

Dostarczający kwatery odpowiada za utrzymanie lokalu w stanie zdatnym do użycia. Zasadniczo winien lokal być oddany w tym stanie, w jakim się znajdował w chwili objęcia przez wojskowość (z uwzględnieniem naturalnego zużycia). Tylko za szkodę, zadaną przez użycie substancyi rzeczy, należy się odszkodowanie.

Wynagrodzenie kwaterunkowe wynosi za każdego żołnierza 2 halerzy dziennie, za konia bez podściółki 3 halerzy, zaś z podściółką 5 halerzy dziennie. Za umieszczenie wozu i t. p. nie przypada żadne wynagrodzenie.

Wynagrodzenie za mieszkanie dla oficera (1 pokój) wynosi 70 hal. dziennie, dla oficerów wyższych (2 pokoje) 1 K 40 halerzy dziennie. Sumy te wypłaca wojskowy wprost do rąk właściciela kwatery. W obu wypadkach dopłaca Magistrat po 1 K 80 hal. za dobę od 1. października. Urządzenie pokoju winno obejmować conajmniej łóżko z czystą pościelą, umywalnię z przyborami, stół, krzesła, szafę i wieszadło na ubranie. Nadto należy dostarczyć światła i opału.

Każdy właściciel winien dopilnować, aby otrzymał od zakwaterowanych bilet kwaterniczy z wymienieniem ilości osób i czasu pobytu. Dopiero na podstawie tego biletu wypłaca Magistrat przypadające należytości.

Ostrzeżenie.

Ze względu, że w dziennikach często napotyka się szumne ogłoszenia pod tytułem „fasye czynszowe“, „Biuro dla fasyi“ i t. p., przeto ostrzegamy Sz. Członków przed powierzaniem sporządzania fasyi i oddawaniem administracyi realności w niefachowe i niepowołane ręce, co może dla właścicieli pociągnąć nieobliczalne, przykre następstwa i szkody.

Radzimy szczerze Sz. Członkom zasięgać informacyi co do sporządzenia fasyi jedynie w biurze naszego Towarzystwa, jak również radzimy w sprawach administracyi realności zwracać się jedynie do „Biura administracyi realności“, istniejącego przy Towarzystwie właścicieli realności w Krakowie, ul. Karmelicka L. 15., I. p.

Komunikat.

Zawiadamiamy Sz. Członków, że od 1. stycznia 1914 r. Karty z mieszkaniami do wynajęcia nalepiamy **bezpłatnie** na domach przez własnego kursora — prosimy więc wolne mieszkania usilnie kartką lub telefonicznie (1314) zgłaszać w biu-

ze Towarzystwa, **ul.** Karmelicka 15, I. p., a karta **bezzwłocznie** po zgłoszeniu zostanie nalepioną na domu. Nadto ogłaszane bywają dla Sz. Członków mieszkania do wynajęcia **za gabilotkami,** umocowanemi na domach przy głównych ulicach.

Zwracamy uwagę, że Biuro Towarzystwa właścicieli realności nie ma nic wspólnego z Biurem ogłoszeń przy ul. Jagiellońskiej L. 11, ani z Krak. Biurem ogłoszeń przy ul. Dunajewskiego, w których za ogłoszenie musi się osobno opłacać, podczas gdy Biuro Towarzystwa właścicieli realności bezpłatnie Sz. Członkom mieszkania ogłasza.

Radzimy również Sz. Członkom, aby korzystali z „Gazety mieszkań" i zgłaszali mieszkania do wynajęcia. „Gazeta mieszkań", zawierająca przejrzyste zestawienie różnego rodzaju mieszkań, jest najpraktyczniejszym sposobem szybkiego wynajęcia mieszkania. „Gazeta mieszkań" kosztuje tylko 20 hal. i każdy szukający mieszkania chętnie zapłaci tę drobną kwotę, mając wielki wybór szukanych mieszkań, czego najlepszym dowodem, sprzedaż coraz większej ilości Gazety.

Ogłoszenia policza Wydawnictwo Gazety prawie po cenie kosztów, bo tylko 4 hal. od słowa, wobec czego za bardzo drobną kwotę można mieszkanie ogłosić, podczas gdy w Biurach ogłoszeń opłaty za ogłoszenia są znacznie wyższe, a nadto poszczególne Biura posiadają każde tylko część wolnych mieszkań, więc i szukający zmuszony bywa w każdem biurze złożyć opłatę, chcąc otrzymać wykaz szukanych mieszkań. Kupiwszy „Gazetę mieszkań" za 20 hal., znajduje bez trudu i kosztu wybór mieszkań.

Na czasie.

W miesiącu listopadzie wyjdzie „Gazeta mieszkań", każdy mający mieszkania, sklepy, lokale i t. p. do wynajęcia lub szukający, winien umieścić ogłoszenia w „Gazezie mieszkań"; jest to najskuteczniejszy i najszybszy sposób wynajęcia, zcentralizowanie wszelkich mieszkań i t. p. „Gazetę mieszkań" kupuje każdy ze względu na niską cenę, podczas gdy z biur ogłoszeń ze względn na wysokie opłaty nie każdy szukający mieszkania może korzystać, zwłaszcza musiałby chodzić i płacić po kilku biurach, otrzymując bardzo skąpe informacye.

Kilka słów o administracyi realności.

Przed niespełna rokiem zorganizowało Towarzystwo właścicieli realności w Krakowie na życzenie wielu właścicieli i właścicielek realności „Biuro administracyi realności" wykonując powierzone czynności małym kosztem, — niestety zbyt mało szanownych właścicieli korzysta dotąd z tego Biura, jakkolwiek częstokroć użalają się, iż bywają narażeni na różne nieprzyjemności a nawet i szkody z powodu, że administracyę muszą częstokroć powierzać już to osobom do tego nieukwalifikowanym lub nietaktownym, jużto sprawującym obowiązek ten niedbale, a częstokroć nie dającym odpowiedniej gwarancyi.

Przypominając tedy istnienie „Biura administracyi realności", którego zadaniem jest:

a) poruczać i wykonywać powierzone administracye przez osoby ukwalifikowane, taktowne i dające pod każdym względem odpowiednią gwarancyę;

b) należyte, fachowe, na przepisach ustaw oparte załatwianie wszelkich, w zakres administracyi wchodzących czynności (sprawy podatkowe, fasye do podatku domowo-czynszowego, osobisto-dochodowego i rentowego, listy główne i szczegółowe, umowy z lokatorami, sprawy najmu, interwencye w zastępstwie właścicieli u władz, załatwianie spraw dotyczących fasyi w administracyi podatków itd. itd.), wogóle załatwianie dla Szan Właścicieli i Właścicielek realności i w ich zastępstwie wszelkich czynności, aby im w ten sposób oszczędzić konieczność osobistego załatwiania obowiązków z posiadaniem domu połączonych, jak konieczność osobistej interwencyi u władz i t. p. Stosunek właściciela do administratora powinien polegać na zupełnem zaufaniu, — z pełnem zaufaniem zaś można powierzyć realność, a zatem swe mienie jedynie osobie na zaufanie takie zasługującej. Ileż to nieprzyjemności doznali już właściciele wskutek powierzania administracyi osobom niepowołanym, jakże trudno taki stosunek rozwiązać, zwłaszcza, że administrator zazwyczaj niechętnie pozbywa się wynagrodzenia za administracyę pobieranego, w iluż to wypadkach właściciel z powodu przeszkód stawianych przez administratora nie może swego domu sprzedać, w iluż to wypadkach właściciel bywa wskutek nietaktu administratora, narażony na nieprzyjemności z władzami lub lokatorami. Częstokroć zdarza się, że właściciele wyznaczają wynagrodzenie administratorowi procentowo, w stosunku do wysokości uzyskanego czynszu, a administratorzy chcąc uzyskać wyższe wynagrodzenie podwyższają niezmiernie czynsze wywołując niezadowolenie lokatorów, powodując niezliczone nieprzyjemności dla właścicieli.

Zadaniem „Biura administracyi realności" jest wszelkim tego rodzaju niewłaściwościom zapobiegać, właścicielom realności, którym w obecnych czasach nikt znający stosunki nie może pozazdrościć nazwy „Właściciel domu", — o ile możności oszczędzić kłopotów z własnością tą połączonych.

Wzywamy i prosimy tedy Was Szan. Właściciele i Właścicielki realności o ile nie chcecie, lub nie możecie swoimi domami administrować, powierzajcie i oddawajcie administracye do „Biura administracyi realności" zaprowadzonego przy Towarzystwie właścicieli realności w Krakowie.

Zwracamy uwagę, że Szan. Właściciele i Właścicielki realności mogą też **powierzać tylko niektóre czynności,** dotyczące spraw z posiadaniem realności połączonych. Zdarza się bowiem, że Właściciel lub Właścicielka sami załatwiając właściwy zarząd realnością (wynajmywanie mieszkań, odbieranie czynszów, przyjmowanie i oddalanie dozorcy domu, płacenie podatków, rat bankowych i t. p.) pragną jedynie powierzyć inne czynności jak sprawy podatkowe, fasye, listy główne i szczegółowe sprawy najmu, wypowiedzeń, interwencye w sprawach fasyi w administracyi podatków u innych władz i t. d. W tych wypadkach możliwe jest oddawanie do Biura załatwianie wyłącznie tych spraw.

(Patrz „Dział informacyjny III".)

DZIAŁ INFORMACYJNY.

I.

Druki.

Dla członków są do nabycia w biurze Towarzystwa właścicieli realności (ul. Karmelicka L. 15, . p.) w godzinach urzędowych codziennie od 9—12 przed południem i od 3½ do 5½ po południu, z wyjątkiem niedziel i świąt, **następujące formularze:**

Druk Nr. 1/2. Formularze warunków (umów) najmu wraz z regulaminem porządku domowego, po cenie 12 h.
„ Nr. 3. Doniesienie o próżnostaniu mieszkań po cenie 4 h.
Druk Nr. 4. Doniesienie o wynajęciu mieszkań, po cenie 4 h.
„ Nr. 5. Karty na ogłoszenia na bramach mieszkań do wynajęcia, 4 h.

*) Druk Nr. 1 i 2 kosztowały dotąd każdy po 10 h obecnie razem 12 h.

II.

Porada prawna i techniczna.

Członkom Tow. udziela prezes **Dr. Franciszek Mussil** bezpłatnie wszelkich informacyi w sprawach dotyczących właścicieli realności, oraz **porady prawnej** w sprawach skarbowych, podatkowych i stosunków najmu dotyczących, codziennie od godziny 4 do 6 popołudniu, z wyjątkiem niedziel i świąt (Karmelicka L. 15, I. p.). **Porady technicznej** udziela członkom bezpłatnie wiceprezes Towarzystwa inżynier arch. **Stanisław Gabryel Żeleński** od godziny 3 do 5 popołudniu w swem biurze przy ul. Krasińskiego 23, codziennie, ewentualnie za poprzedniem porozumieniem się telefonem (Nr. 137).

III.

„Fasye".

Zwracamy uwagę, że na żądanie załatwia się dla Szanownych członków przez cały rok wszelkie sprawy podatkowe jak:

1) Fachowe na przepisach ustaw oparte sporządzanie przez cały rok wszystkich fasyi, a mianowicie do podatku osobisto-dochodowego do podatku rentowego, powszechnego, podatku zarobkowego, podatku domowo-czynszowego oraz listy główne i szczegółowe.
2) Przestrzeganie i utrzymywanie ewidencyi terminów przedkładania fasyi.
3) Wnoszenie wszelkich fasyi, list i pism do c. k. Administracyi podatków w terminach ustawą przepisanych.
4) Interwencya w zastępstwie stron w c. k. Administracyi podatków w sprawach podatkowych (przy załatwianiu i wyjaśnianiu usterek do fasyi do podatku osobisto-dochodowego, wykazywaniu potrąceń, przy sprostowaniu przez Władzę dochodu zeznanego z domu, przy fasyi do podatku domowo-czynszowego i t. d.).
5) Sporządzanie odwołań i rekursów od niesprawiedliwych wymiarów podatków do wyższych Instancyi.

W ten sposób strona unika obowiązku i konieczności myślenia przez cały rok o różnych terminach, unika nakładania grzywien za nieprzedłożenia fasyi w przepisanych terminach, (grzywny te od K 20 i wyżej w zasadzie Władza nie odpisuje), unika konieczności osobistej interwencyi w c. k. Adm. podatków.

Należyte, na przepisach ustaw oparte układanie fasyi i sporządzanie odwołań rekursów, jakoteż przestrzeganie terminów, jest bardzo ważne. Nieprzedkładanie fasyi w terminach ustawą przepisanych, pociąga za sobą utratę prawa wnoszenia środków prawnych (odwołań, rekursów), dlatego też w przeważnej części odwołania i rekursy nie odnoszą skutku, gdyż Władza takowe ze względów formalnych odrzuca, nie wchodząc w merytoryczne ich załatwienie.

IV.

Stopa podatku domowo-czynszowego w r. 1914 wynosi 22%, zaś potrącenia tytułem kosztów konserwacyi i umorzenia 24%.

V.

Tabelka terminów płatności podatków.

Termin do zapłacenia każdego podatku wynosi 14 dni. Termina zapadłości są dla podatku domowo-czynszowego i powszechnego podatku zarobkowego 1 stycznia, 1 kwietnia, 1 lipca i 1 października każdego roku, dla podatku osobisto-dochodowego i rentowego 1 czerwca i grudnia każdego roku.

VI.

Czarna księga.

Przypominamy Szanownym Członkom, że w biurze Towarzystwa właśc. realn. znajduje się **„Czarna księga"** z wykazem nie zasługujących na zalecanie lokatorów i dozorców domów.

Wskazanem-by było, aby Szanowni Członkowie, będąc zwłaszcza w ostatnich czasach narażeni na różne szykany, z wykazu tego korzystali i wpisywali lub pisemnie zgłaszali do „Czarnej księgi" uwagi i żale na lokatorów niepłacących czynsz lub z innych powodów nie odpowiednio się zachowujących, jak również uwagi o dozorcach domów.

Właściciele realności winni stanowczo we własnym interesie przed wynajęciem mieszkania zasięgać w biurze Towarzystwa informacyi o lokatorze.

VII.

Ważne dla właścicieli realności i lokatorów, praktyczny sposób szybkiego wynajęcia mieszkań.

ROZMAITOŚCI.

I.

Broszurka: O projekcie miejskiej opłaty od przyrostu wartości gruntów w Krakowie (Dra Alfreda Szołayskiego). Wydanie Towarzystwa właścicieli realności. Do nabycia w Biurze Towarzystwa, Karmelicka 15, I. p., po cenie 50 hal.

II.

Wydział Towarzystwa uprzejmie prosi Szan. Członków, którzy wskutek sprzedaży swych realności, zgłaszają wystąpienia z Towarzystwa, aby zechcieli **nakłaniać** nowonabywców do zapisywania się na członków. Leży to nawet w interesie Szan. Członków, którzy wśród roku realności sprzedają, gdyż o ile nowonabywca nie wstąpi jako członek, w takim razie dawny obowiązany jest wkładkę do końca roku zapłacić.

III.

W myśl § 5 Statutu

Członek, który wkładkę roczną K 8 zapłacił, ma prawo:

1) **do bezpłatnego ogłaszania** mieszkań jakie członkowie mają do wynajęcia w swych realnościach;

2) do wstępu na posiedzenia, Walnego Zgromadzenia, wiece i t. p.;

3) **do bezpłatnego informowania się** w kancelaryi Towarzystwa przy ulicy Karmelickiej L. 15, I. p. we wszelkich sprawach, dotyczących spraw właścicieli realności, zgłaszania się względem administratorów i dozorców domów i informowania się co do kwalifikacyi tychże, zasięganie bezpłatnej porady prawnej we wszystkich sprawach skarbowych, podatkowych i stosunku najmu dotyczących;

4) nadto otrzymuje członek bezpłatnie pismo „Krakowianin", w którym podaje się do wiadomości wszelkie sprawy i praktyczne wskazówki, dotyczące właścicieli realności;

5) jakoteż wszelkie inne pisma dla członków przez Towarzystwo wydawane;

6) w końcu ma prawo korzystania z założonego przez Towarzystwo **Biura administracyi realności.**

IV.

Każdy członek, któryby „Krakowianina" nie dostał, zechce się zgłosić do biura Towarzystwa (ul. Karmelicka L. 5, . p.).

Reklamacye będą tylko do 14 dni uwzględniane. Reklamacye są wolne od opłaty pocztowej.

Celem umożliwienia skutecznego doręczania „Krakowianina" upraszamy o bezzwłoczne zawiadamianie ustne lub korespondentką w razie zmiany mieszkania.

V.

Po myśli § 7 statutu członek wystąpić może z Towarzystwa z końcem roku i powinien przynajmniej na 15 dni przed końcem roku o wystąpieniu swem zawiadomić pisemnie Prezydyum.

Zaniedbanie tego terminu pociąga za sobą obowiązek uiszczenia wkładki na rok następny.

VI.

Biuro administracyjne realności.

przy Towarzystwie właścicieli realności w Krakowie ul. Karmelicka 15 I. p. przyjmuje pod bardzo przystępnymi warunkami **całkowite administracye realności** oraz **częściowe** (załatwianie spraw podatkowych, fasyi, interwencye u władz, sprawy najmu, wypowiedzeń itd.) dając Sz. właścicielom gwarancyę należytego załatwiania tych agend, oraz zapewniając należyte fachowe, na przepisach ustaw oparte załatwianie wszelkich w zakres administracyi wchodzących czynności.

VII.

Dział pożyczek hipotecznych.

Do umieszczenia na solidne hipoteki różne sumy.

Obwieszczenie.

Ponieważ obecne warunki wymagają więcej, aniżeli kiedykolwiek utrzymania należytych stosunków sanitarnych na ulicach miasta, w realnościach i mieszkaniach, Magistrat wzywa z naciskiem PP. właścicieli (administratorów) i stróżów domów, aby starali się o utrzymanie jak największej czystości i porządku. Wszelkie papiery i odpadki należy spalać w piecach kuchennych, a nie składać je jak dotychczas w skrzynkach. Równocześnie wzywa Magistrat z naciskiem P. T. mieszkańców miasta, aby przestrzegali jak największej czystości w mieszkaniach. Celem sprawdzenia stanu sanitarnego w realnościach odbywać się będą ściśle rewizye, a niestosujący się do odnośnych przepisów pociągani będą do surowej odpowiedzialności.

Nowi członkowie.

680.	Starorypińska Wanda	zgłosił	prezes Dr. Mussil
681.	Schneider Jan	"	" " "
682.	Piotrowski Józef	"	p. inż. Żeleński
683.	Rączkiewicz Józef	"	prezes Dr. Mussil
684.	Dr. Bolland Arnold	"	p. Dr. Korczyński
685.	Wanner Ludwika	"	prezes Dr. Mussil
686.	Brunakowa Alojzya	"	" " "
687.	Czarnowska Jadwiga	"	" " "

Pierwszy okazowy numer **„Gazety mieszkań i sklepów do wynajęcia", oraz wykaz poszukiwanych do kupna i będących na sprzedaż,** względnie zamianę domów i wykaz poszukiwanych i będących do ulokowania na hipoteki pieniędzy" załączony był dla Szanownych Członków bezpłatnie w poprzednim numerze Krakowianina Redakcya zaprasza interesowanych do jak najliczniejszego korzystania z tej gazety, a Szan. Członkowie, którzy pragną wolne mieszkania ogłosić w wyjść mającej po 1 szym stycznia gazecie, ze chcą takowe zaraz po 1-szym stycznia zgłaszać w redakcyi.

Gazeta wychodzi zaraz po 15-tym każdego miesiąca i jest do nabycia we wszystkich większych trafikach, handlach papieru, ajencyach gazet i w administracyi przy ul Karmelickiej L. 15, I. p. (Tel. 1340) Cena egzemplarza 20 h. Cena drobnych ogłoszeń, po 4 h od słowa. Większe inseraty według umowy

Właściciele realności zechcą więc mieszkania i sklepy do wynajęcia będące zgłaszać do administracyi przy ul. Karmelickiej L. 15, I. p. (Tel. 1340) codziennie od 9 - 12 przedpołudniem i od 4 – 6 popołudniu z wyjątkiem niedziel i świąt.

Skład komisyi redakcyjnej „Krakowianina": X. Prof. Dr. J. Korzonkiewicz, Dr. Franciszek Mussil, Dr. Alfred Szołayski, inż. Stan. Gabryel Żeleński.

Wydawca i redaktor odpowiedzialny: **Dr. Franciszek Mussil.** — Nakładem Towarzystwa właścicieli realności w Krakowie.
Czcionkami Drukarni Związkowej w Krakowie (ul. Mikołajska L. 13), pod zarządem A. Szyjewskiego.